

ZAKON

O DAVANJU GARANCIJE REPUBLIKE SRBIJE U KORIST NEMAČKE RAZVOJNE BANKE KfW, FRANKFURT NA MAJNI, PO ZADUŽENJU JAVNOG PREDUZEĆA „ELEKTROPRIVREDA SRBIJE”, BEOGRAD (PROJEKAT „UNAPREĐENJE TEHNOLOGIJE EKSPLOATACIJE U RB KOLUBARA U CILJU POVEĆANJA EFIKASNOSTI TERMoeLEKTRANA I SMANJENJA UTICAJA NA ŽIVOTNU SREDINU")

Član 1.

Republika Srbija preuzima obavezu da kao garant izmiri obaveze Javnog preduzeća „Elektroprivreda Srbije”, Beograd po zaduženju kod Nemačke razvojne banke KfW, Frankfurt na Majni, u iznosu do 74.000.000 evra (slovima: sedamdeset četiri miliona evra), koji obuhvata sredstva zajma u iznosu do 65.000.000 evra (slovima: šezdeset pet miliona evra) i sredstva finansijskog doprinosa (bespovratna sredstva) u iznosu do 9.000.000 evra (slovima: devet miliona evra).

Član 2.

Garanciju iz člana 1. ovog zakona, Republika Srbija (u daljem tekstu: „Garant”) daje u korist Nemačke razvojne banke KfW, Frankfurt na Majni, na ime obaveza iz Sporazuma o zajmu i projektu, BMZ-Br. 2010 65 648, na 25.000.000 evra (slovima: dvadeset pet miliona evra), Sporazuma o zajmu i finansiranju projekta, BMZ-Br. 2006 65 935, na 47.500.000 evra (slovima: četrdeset sedam miliona pet stotina hiljada evra) i Sporazuma o finansiranju, BMZ-br. 2006 70 331, na 1.500.000 evra (slovima: milion i pet stotina hiljada evra) (u daljem tekstu pod zajedničkim nazivom: „Sporazumi”), a u vezi sa projektom „Unapređenje tehnologije eksploatacije u RB Kolubara u cilju povećanja efikasnosti termoelektrana i smanjenja uticaja na životnu sredinu”, zaključenih između Javnog preduzeća „Elektroprivreda Srbije”, Beograd (u daljem tekstu: „Zajmoprimac”) i Nemačke razvojne banke KfW, Frankfurt na Majni (u daljem tekstu: „KfW”), dana 12. oktobra 2012. godine u Beogradu.

Garant prihvata sve odredbe Sporazuma i saglasan je da garantuje za sve obaveze koje proističu ili su u vezi sa obavezama Zajmoprimca po Sporazumima.

Garancija u korist KfW, po zaduženju Zajmoprimca za projekat „Unapređenje tehnologije eksploatacije u RB Kolubara u cilju povećanja efikasnosti termoelektrana i smanjenja uticaja na životnu sredinu” potpisana je od strane ovlašćenog predstavnika Garanta, 30. oktobra 2012. godine i njome je predviđeno da Garant jemči za obaveze Zajmoprimca po osnovu Sporazuma zaključenih između Zajmoprimca i KfW.

Član 3.

Sredstva za otplatu zajma obezbediće Zajmoprimac iz sopstvenih prihoda.

Otplatu zajma vrši Zajmoprimac na način utvrđen Sporazumima.

Zajmoprimac je dužan da sredstva za otplatu zajma obezbeđuje prema planu otplate za svaku povučenu tranšu, u iznosu koji uključuje glavnica, obračunatu kamatu, proviziju na nepovučena sredstva i prateće troškove zaduživanja.

Član 4.

Ako po osnovu izdate garancije Garant izvrši obavezu umesto Zajmoprimca, ima pravo na povraćaj glavnice, kamate, provizije na nepovučena sredstva, pratećih troškova zaduživanja i pratećih troškova koji nastanu zbog neizvršenja, odnosno neblagovremenog izvršenja obaveze, do visine iznosa izmirene obaveze, kao i pravo da od Zajmoprimca naplati obračunatu zakonsku zateznu kamatu.

Pravo na povraćaj sredstava iz stava 1. ovog člana, Garant će ostvariti tako što će inicirati naplatu sa računa Zajmoprimca na osnovu ovlašćenja dobijenog od Zajmoprimca ili drugih instrumenata obezbeđenja, u skladu sa propisima kojima se uređuje platni promet.

Član 5.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u odredbi člana 97. tačka 15. Ustava Republike Srbije, prema kojoj Republika Srbija uređuje i obezbeđuje finansiranje ostvarivanja prava i dužnosti Republike Srbije, utvrđenih Ustavom i zakonom. Istovremeno član 16. Zakona o javnom dugu („Službeni glasnik RS”, br. 61/05, 107/09 i 78/11) propisuje da Republika Srbija može dati garanciju za izmirenje duga javnih preduzeća čiji je osnivač.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje zakona o davanju garancije Republike Srbije u korist Nemačke razvojne banke KfW, Frankfurt na Majni (u daljem tekstu: „KfW”), na ime obaveza iz Sporazuma o zajmu za finansiranje projekta, BMZ-Br. 2006 65 935 (u daljem tekstu: „Sporazum o zajmu za finansiranje projekta ”), Sporazuma o zajmu i projektu, BMZ-Br. 2010 65 648 (u daljem tekstu: „Sporazum o zajmu i projektu”) i Sporazuma o finansiranju BMZ-br. 2006 70 331 (u daljem tekstu: „Sporazum o finansiranju”) u vezi sa projektom „Unapređenje tehnologije eksploatacije u RB Kolubara u cilju povećanja efikasnosti termoelektrana i smanjenja uticaja na životnu sredinu”, zaključenih između Javnog preduzeća „Elektroprivreda Srbije”, Beograd i KfW, dana 12. oktobra 2012. godine u Beogradu, su u članu 16. stav 4. Zakona o javnom dugu, odnosno u članu 7. Sporazuma o zajmu i finansiranju projekta i Sporazuma o zajmu i projektu, kao i članu 5. Sporazuma o finansiranju, u kojima se navodi da će Republika Srbija zaključiti poseban Sporazum o garanciji sa KfW-om kao obezbeđenje tog zajma.

Naime, članom 16. stav 4. Zakona o javnom dugu propisano je da se garancija Republike Srbije daje u formi zakona. Članom 7. Sporazuma o zajmu i finansiranju projekta i Sporazuma o zajmu i projektu, kao i članom 5. Sporazuma o finansiranju, predviđeno je da Republika Srbija zaključi poseban Sporazum o garanciji sa KfW-om, kao obezbeđenje tog zajma.

Odlukom o osnivanju Javnog preduzeća za proizvodnju, distribuciju i trgovinu električne energije („Službeni glasnik RS”, broj 12/05), osnovano je Javno preduzeće „Elektroprivreda Srbije” (u daljem tekstu: JP „Elektroprivreda Srbije”), a odredbom člana 4. utvrđena je delatnost navedenog preduzeća.

Članom 4. navedene odluke propisano je da je delatnost JP „Elektroprivreda Srbije”: proizvodnja električne energije, distribucija električne energije, upravljanje distributivnim sistemom, trgovina električnom energijom, proizvodnja, prerada i transport uglja, proizvodnja pare i tople vode u kombinovanim procesima, iskorišćavanje i upotreba voda, trgovina na veliko čvrstim, tečnim i gasovitim gorivima i sličnim proizvodima, metalima i metalnim rudama i ostala trgovina, usluge u rečnom i jezerskom saobraćaju, istraživanje i razvoj, projektovanje, izgradnja i održavanje energetske, rudarske i drugih objekata, projektovanje, izgradnja, održavanje i eksploatacija telekomunikacionih objekata i uređaja i inženjering.

Projekat „Unapređenje tehnologije eksploatacije u RB Kolubara u cilju povećanja efikasnosti termoelektrana i smanjenja uticaja na životnu sredinu” (u daljem tekstu: Projekat) ima za cilj obezbeđivanje sigurne i neprekidne isporuke uglja i racionalnog upravljanja prirodnim resursima, uz prateće smanjenje atmosferskog zagađenja u elektranama koje koriste ugalj iz RB „Kolubara”. Realizacijom projekta bi se obezbedilo korišćenje lignita ujednačenog kvaliteta (primena homogenizacije) koji se otkopava u RB „Kolubara”, što bi omogućilo povećanje efikasnosti rada TE „Nikola Tesla” i TE „Morava”.

Projekat ima tehnološki, ekološki i socijalni značaj. On obuhvata uvođenje sistema za upravljanje kvalitetom uglja i homogenizaciju u zapadnom delu RB „Kolubara”, nabavku novog bager-transporter-odlagač (BTO) sistema i sistema za snabdevanje energijom za površinski kop „Polje C” i nabavku odlagača za međuslojnu jalovinu za PK „Tamnava - Zapadno polje”. Realizacijom projekta unapredila bi se tehnologija eksploatacije uglja, došlo bi do povećanja energetske efikasnosti termoelektrana koje ovaj ugalj koriste za proizvodnju električne energije, a smanjili bi se i negativni uticaji na životnu sredinu.

Zbog potrebe za hitnom realizacijom projekta, a usled nedostatka sopstvenih sredstava, JP „Elektroprivreda Srbije”, Beograd je maja 2010. godine pokrenulo inicijativu za obezbeđivanje neophodnih sredstava iz zajma Evropske banke za obnovu i razvoj (u daljem tekstu: „EBRD”) i KfW-a, s tim da i JP „Elektroprivreda Srbije”, Beograd, učestvuje u finansiranju projekta sa 15% ukupne vrednosti projekta.

Na zahtev EBRD, u junu 2010. godine, urađena je Kvantifikacija uticaja projekta na životnu sredinu, čime je pokazano da bi realizacija ovog projekta dovela do značajnih ekoloških poboljšanja. Ostvarivanjem korišćenja uglja ujednačenog kvaliteta (homogenizacijom) emisija SO₂ prilikom sagorevanja bi se smanjila za oko 400 hiljada tona godišnje, došlo bi do uštede prirodnog resursa-lignita do milion tona godišnje, a posledično bi se smanjila cena proizvedenog kWh električne energije, kroz manji broj ispada i veću pouzdanost proizvodnje u TE „Nikola Tesla”. Ovi inicijalni pokazatelji su uverili banke EBRD i KfW da je u pitanju projekat šireg ekološkog, ali i socijalnog značaja, i da zbog toga može da konkuriše za kreditiranje iz nekomercijalne tzv. „zelene” kreditne linije.

Obe banke su pokazale svoju zainteresovanost da učestvuju u finansiranju projekta. Postignut je dogovor banaka oko početnih detaljnih analiza (Due Diligence) projekta, da EBRD finansira konsultante koji će obaviti ekološku analizu i analizu socijalne politike, a da će KfW obezbediti finansiranje konsultanata koji će obaviti tehničku analizu.

EBRD je sa ekološkim i socijalnim analizama krenula polovinom septembra meseca 2010. godine, obilaskom RB „Kolubara” i TE „Nikola Tesla”, da bi u decembru 2010. angažovala konsultanta, ARUP. Po obavljenim studijskim posetama, u saradnji sa zaposlenima u RB „Kolubara” i direkcijama JP „Elektroprivreda Srbije”, ARUP je izradio neophodna dokumenta za proces razmatranja odobrenja zajma - Akcioni plan za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja (ESAP), Plan uključivanja zainteresovanih strana (SEP), netehnički sažetak projekta, koji su, zajedno sa Studijama uticaja na životnu sredinu, postavljeni 28. februara 2011. godine na website banke EBRD, JP „Elektroprivreda Srbije” i RB „Kolubare”. Neophodno je da ova dokumenta budu dostupna široj javnosti 120 dana pre predstavljanja projekta na odobrenje za kreditiranje Odboru direktora banke EBRD.

KfW je za detaljnu tehničku analizu projekta u februaru 2011. godine angažovala konsultanta SST Consult, koji je do sada obavio dve studijske posete i 9. maja je dostavio svoj izveštaj tehničke analize projekta. Konačan izveštaj konsultanata je prezentovan i usaglašen na sastanku 26. maja 2011. godine, kada je usaglašen od svih strana učesnika projekta i plan realizacije projekta, okvirni plan nabavke i raspodela finansiranja obe banke.

U toku su aktivnosti oko definisanja i potpisivanja ugovora za izabranog konsultanta za podršku Timu za implementaciju projekta, koji je predviđen za finansiranje iz dela kredita EBRD.

Predviđeno je da se projekat realizuje u roku od 40 meseci od datuma efektivnosti kredita.

Sprovođenje detaljnih analiza projekta po pravilima evropskih finansijskih institucija obezbeđuje i garantuje kreditorima da će u sprovođenju projekta morati da se implementiraju evropski standardi, čime JP „Elektroprivreda Srbije”, Beograd, sa RB „Kolubarom”, dobija pozitivne reference za neke naredne projekte.

Za projekat su potrebna sredstva u iznosu od 65.000.000 EUR koja će se obezbediti zaduživanjem JP „Elektroprivreda Srbije”, Beograd, kod KfW-a. Realizacijom projekta unapredila bi se tehnologija eksploatacije uglja, došlo bi do povećanja energetske efikasnosti termoelektrana koje ovaj ugalj koriste za proizvodnju električne energije, a smanjili bi se negativni uticaji na životnu sredinu.

Planirano zaduženje: 65.000.000 EUR (šezdesetpetmiliona evra).

Ovaj iznos obuhvata sredstva iz dva razvojna zajma, sa sledećim okvirnim uslovima zajma između KfW-a i Republike Srbije:

1. Sredstva prvog razvojnog zajma u visini do 25.000.000 EUR za koja se predlažu sledeći uslovi:

- kamatna stopa na godišnjem nivo 3,3% (margina 0.4% na trenutnu vrednost osnovice od 2.9%);
- period trajanja zajma bi bio 12 godina uključujući grejs period od (tri) 3 godine;
- naknada za poslovanje plaća se jednokratno u iznosu od 1% iznosa ovog dela Zajma;
- provizija za neiskorišćeni deo zajma biće 0,25% godišnje;

2. Sredstva drugog razvojnog zajma u visini do 40.000.000 EUR za koja se predlažu uslovi:

- zahteva se da ova sredstva budu pokrivena garancijom izvozne kreditne agencije (EKA pokriće);
- kamatna stopa na godišnjem nivou 4,28% (margina 1.15% na trenutnu vrednost osnovice od 3.13%);
- period trajanja zajma 12 godina, uključujući grejs period od tri (3) godine (na osnovu EKA pokrića);
- naknada za poslovanje plaća se jednokratno u iznosu od 1% iznosa ovog dela Zajma;
- provizija za neiskorišćeni deo zajma biće 0,25% godišnje.

U navedenom slučaju navedene kamatne stope su stope koje sada važe na tržištu, što međutim ne znači da će iznos kamatnih stopa biti isti kada dođe do povlačenja sredstava. Naime, kamata nije definisana ugovorom, već samo njena margina, a osnovica će zavisiti od uslova pod kojima KfW pribavi sredstva na finansijskom tržištu u datom trenutku.

Pored planiranih sredstava zajma, za realizaciju projekta, Vlada Savezne Republike Nemačke će odobriti nepovratna sredstva u iznosu od 9.000.000 EUR (devet miliona evra).

U cilju obezbeđivanja kredita od strane i pod standardnim uslovima KfW-a, potrebno je da Republika Srbija zaključi sa KfW-om ugovor o garanciji, kojim će se obavezati da KfW-u nadoknadi sve iznose koji dospevaju po osnovu ugovora o kreditu koji će zaključiti KfW i JP „Elektroprivreda Srbije”, Beograd. Davanje garancije Republike Srbije u korist KfW-a, predstavlja uslov za sprovođenje ugovora o kreditu koje su zaključili JP „Elektroprivreda Srbije”, Beograd i KfW.

Ukupno finansiranje od strane KfW banke će biti 74.000.000 EUR (sedamdeset četiri miliona evra), od čega će zajam biti u iznosu od 65.000.000 EUR (šezdeset pet miliona evra), a nepovratna sredstva u iznosu od 9.000.000 EUR (devet miliona evra). Zahtev KfW-a da Republika Srbija garantuje za iznos od 74.000.000 EUR svoj osnov ima u tome što KfW želi da se obezbedi u slučaju da bespovratna sredstva koja daje JP „Elektroprivreda Srbije”, Beograd, ne budu iskorišćena na način koji je to ugovorima predviđeno, a JP „Elektroprivreda Srbije”, Beograd ne bude u mogućnosti da ta sredstva vrati KfW-u. Projekat ima za cilj obezbeđivanje sigurne i neprekidne isporuke uglja i racionalnog upravljanja prirodnim resursima, ali i kao veoma značajan rezultat ostvariće se i prateće smanjenje atmosferskog zagađenja u elektranama koje koriste ugalj iz RB „Kolubara”. Zbog negativnog uticaja na životnu sredinu, a samim tim i na zdravlje ljudi, koje ima zagađenje iz elektrana koje koriste ugalj iz RB „Kolubara”, ovaj projekat ima izuzetan značaj. Emisija SO₂ prilikom sagorevanja uglja, sprovođenjem ovog projekta, bila bi smanjena za oko 400 hiljada tona godišnje. Realizacijom projekta unapredila bi se tehnologija eksploatacije uglja, došlo bi do povećanja energetske efikasnosti termoelektrana koje ovaj ugalj koriste za proizvodnju električne energije, a kao rezultat došlo bi do značajnog smanjenja negativnih uticaji na životnu sredinu i zdravlje ljudi. Takođe, odustanak od ovog projekta prouzrokovao bi štetu većih razmera iz razloga što bi Republika Srbija ostala i bez povećanja energetske efikasnosti termoelektrana, ali i povoljnih sredstava koje daju KfW i Vlada Savezne Republike Nemačke, koja donira 9.000.000 EUR.

Zakonom o budžetu Republike Srbije za 2012. godinu („Službeni glasnik RS”, br. 101/11 i 93/12), u članu 3. predviđeno je davanje garancije Republike Srbije Nemačkoj razvojnoj banci KfW u iznosu do 74.000.000 EUR za JP „Elektroprivreda Srbije”, za projekat „Unapređenje tehnologije eksploatacije u RB Kolubara u cilju povećanja efikasnosti termoelektrana i smanjenja uticaja na životnu sredinu”.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Odredbom člana 1. Predloga zakona predviđa se preuzimanje obaveze Republike Srbije da kao garant izmiri obaveze Javnog preduzeća „Elektroprivreda Srbije”, Beograd po zaduženju kod Nemačke razvojne banke KfW, Frankfurt na Majni, u iznosu do 74.000.000 evra (slovima: sedamdeset četiri miliona evra).

Odredbom člana 2. Predloga zakona predviđa se da garanciju iz člana 1. ovog zakona, Republika Srbija daje u korist Nemačke razvojne banke KfW, Frankfurt na Majni, na ime obaveza iz Sporazuma o zajmu i finansiranju projekta, BMZ-Br. 2006 65 935, na 47.500.000 evra (slovima: četrdeset sedam miliona pet stotina hiljada evra), Sporazuma o zajmu i projektu, BMZ-Br. 2010 65 648, na 25.000.000 evra (slovima: dvadeset pet miliona evra) i Sporazuma o finansiranju BMZ-br. 2006 70 331, na 1.500.000 evra (slovima: milion i pet stotina hiljada evra), a u vezi sa projektom „Unapređenje tehnologije eksploatacije u RB Kolubara u cilju povećanja efikasnosti termoelektrana i smanjenja uticaja na životnu sredinu”, zaključenih između Javnog preduzeća „Elektroprivreda Srbije”, Beograd i Nemačke razvojne banke KfW, dana 12. oktobra 2012. godine u Beogradu.

Odredbom člana 3. Predloga zakona uređuju se pitanja koja se odnose na obaveze koje Javno preduzeće „Elektroprivreda Srbije”, Beograd ima u vezi sa ovim kreditom.

Odredbom člana 4. Predloga zakona predviđa se regresno pravo Republike Srbije ako po osnovu izdate garancije izvrši obavezu umesto Javnog preduzeća „Elektroprivreda Srbije”, Beograd, kao korisnika kredita.

Odredbom člana 5. Predloga zakona uređuje se stupanje na snagu ovog zakona.

IV. FINANSIJSKE OBAVEZE I PROCENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA NASTAJU IZVRŠAVANJEM ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona obezbeđivaće se sredstva u budžetu Republike Srbije.

Izdavanje garancije Republike Srbije na iznos zajma do 74.000.000 evra Nemačke razvojne banke KfW, Frankfurt na Majni Javnom preduzeću „Elektroprivreda Srbije”, Beograd, za projekat „Unapređenje tehnologije eksploatacije u RB Kolubara u cilju povećanja efikasnosti termoelektrana i smanjenja uticaja na životnu sredinu”, predviđeno je članom 3. Zakona o budžetu Republike Srbije za 2012. godinu („Službeni glasnik RS”, br. 101/11 i 93/12).

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Razlozi za donošenje ovog zakona po hitnom postupku, saglasno članu 167. Poslovnika Narodne skupštine („Službeni glasnik RS”, broj 20/12-prečišćen tekst), proizlaze iz činjenice da je stupanje na snagu i primena Sporazuma o zajmu i finansiranju projekta, Sporazuma o zajmu i projektu i Sporazuma o finansiranju, odnosno povlačenje sredstava i izmirivanje dospelih obaveza Zajmoprimca, uslovljeno stupanjem na snagu ovog zakona.